

Groepswerk Nieuwe Stijl - van herkomst naar toekomst-

Door:

Wim Goossens, Expertdocent

**Zuyd Hogeschool,
Faculteit Sociale Studies**

**ZU
YD**

Inhoud

Herkomst

- De kracht van groepswork
- Groepswork in het Sociaal Agogische domein
- Specifieke van Groeps Maatschappelijk Werk
- Groepsmaatschappelijk werk door de jaren heen

Toekomst.....

- Ontwikkelingen in de context
- Ontwikkelingen en de Social Work professie
- Aansluiting GMW bij huidige ontwikkelingen

De kracht van groepswork.....

- Altruïsme
- Groepscohesie
- Universaliteit
- Leren van elkaar
- Begeleiding en advies
- Identificatie
- Imitatie
- Zelfinzicht
- Hoop
- Existentiële factoren
- Humor
- Vragen van cliënten
- Problematiek in ruimer kader
- Helperprincipe
- Minder individualiserend
- Leren van elkaar/ veilig leerklimaat
- Anonimiteit

Specifieke van GMW

Definitie

"Groepsmaatschappelijk werk is een methode waarbij op doelgerichte, systematische en procesmatige wijze sociale veranderingsprocessen worden bevorderd door gebruik te maken van met elkaar samenhangende groepsfenomenen op het vlak van de relatie tussen werker en groep, de relaties van de groepsleden en de sociaal maatschappelijke context waarin de activiteiten plaatsvinden"

Groepsmaatschappelijk werk

Doel:

- Verbetering psychosociaal functioneren/
- Verbetering sociaal economisch functioneren
- Verbetering relatie persoon-omgeving
- Ondersteuning bij oplossen van problemen v.d persoon in relatie tot omgeving

Relatie werker – Cliënt:

Hulp en dienstverleningsrelatie

Accent:

- Omstandigheden
- Persoon in relatie tot omstandigheden
- Problematiek in relatie tot omstandigheden
- Persoon toerusten t.o.v. omstandigheden
- Verbeteren van omgang met de omgeving, weerbaarheid in de omgeving, relationeel functioneren, functioneren in de directe woonomgeving en het eigen netwerk.

**ZU
YD**

Groepsmaatschappelijk werk door de jaren heen

Drie type groepen:

- *Hoofd- groepen:* Cognitief Georiënteerde groepen
- *Hart-groepen:* Beleving en Ervaringsgeoriënteerde groepen
- *Handen-groepen:* Gedrag en Vaardigheid georiënteerde groepen

Toekomst

Ontwikkelingen en tendensen

In het afgelopen decennium spelen en aantal tendensen, maatschappelijk- en beleidsmatige en beroepsinhoudelijke ontwikkelingen die van belang zijn voor de sociaal werk professie in brede zin en dus ook invloed hebben op het groepsmaatschappelijk werk in het bijzonder!

Toekomstverkenningen (1)

Rapport toekomstverkenningen 2007

(Verweij–Jonkerinstituut):

- Vergrijzing en ontgroening
- Verkleuring en diversiteit in de samenleving
- Tempo van het moderne leven
- Risicomaatschappij
- Inkrimpende verzorgingsstaat

Toekomstverkenningen (2)

- Toenemende eigen verantwoordelijkheid
- Toenemende maatschappelijke betrokkenheid en mondigheid van burgers
- Toename aan vrije tijd
- Media en politiek (hype samenleving)
- Bureaucratisering, juridisering, economisering en administrering
- Toenemende internationalisering en globalisering

Huidige beleidsmatige ontwikkelingen

Denk o.a. aan:

- Beleid Welzijn Nieuwe Stijl
- Inrichting WMO
- Transitie in de Jeugdzorg
- Afbouw AWBZ → overgang naar gemeenten/WMO
- Digitale tijdperk en informatiemaatschappij

Beroepsontwikkelingen

Enkele belangrijke vertegenwoordigers van een nieuw denken over sociaal werk professie:

- **Andries Baart:**
presentiebenadering.....
- **Jos v.d. Lans:**
Erop Af!: burgerkracht
- **Hans van Ewijk c.s.:**
Actief burgerschap, contextgericht
- **Margo Scholte c.s.:**
De generalist
- **Jo Hermans:**
Experts van het gewone leven
- **Sjef de Vries**
Uitgaan van directe interactie en clientgerichtheid

Betekenis voor de Social Werk professie.....(1)

- Present (nabij in de directe omgeving/wijk/dorp) en outreachend werken.
- Empoweren en benutten van burgerkracht en 'talentbeheer'.
- Stimulerend zijn t.a.v. 'civil society, community-care' en maatschappelijke participatie.
- Ondersteunend naar sociale netwerken en mantelzorg en zelforganisatie.
- Gebruik makend van collectieve voorzieningen, voorafgaand aan dienst en hulpverlening.

Betekenis voor de Social Werk professie.....(2)

- Van 'therapeutiserend' en hulpverlenend handelen naar faciliterend, maatschappelijk activerend en solidariserend handelen.....
- Van probleemgeoriënteerd denken naar oplossingsgericht denken; van deficiëntie-denken naar competentiedenken
- Van specifieke naar generalistische aanpak...
- Lef om 'Out of the box' te denken en werken en daarbij innovatief en sociaal ondernemend zijn.

Betekenis voor de Social Werk professie.....(3)

- Vanuit breed spectrum aan methodische invalshoeken: persoon (micro), situatie (meso), maatschappelijk (macro) kunnen opereren...
- Invulling geven aan methodiek overstijgende invalshoeken: signalering, collectieve belangenbehartiging, onderzoek, projectmatige aanpak, ketenregie & samenwerking.
- Aansluiting maken met een informatie- en communicatiemaatschappij die 'geregeerd' wordt door digitale snelwegen en media.

Groeps Maatschappelijk Werk *Nieuwe stijl!*

Er zijn een aantal **denk (werk?)richtingen**
GMW in relatie tot

1. Empowerment, talentontwikkeling en beheer.
2. Ondersteuning van sociale netwerken/directe omgeving/mantelzorg
3. Collectieve voorzieningen
4. De resultaatgebieden van WMO
5. Civil Society/ community care
6. Groepswerk en sociale media
7. Innovatieve vormen van groepswerk: organisatie, discipline, werksoort, enz. overstijgend

Ad 1. GMW en .. Empowerment, talentontwikkeling en beheer

- Activeren van eigen kracht:
 - eigen kracht methodiek
 - eigen kracht conferenties
- Herontdekking van eigen competenties, invloed
- Talentstimulering (iedereen heeft een talent!)

Ad 2: GMW en Sociale Netwerken (1)

Kernwaarden:

- Bewustwording
- Verbeteren
- Versterken
- Reanimeren
- Activeren
- Dé-blokkeren
- Uitbreiden
- Intensiveren
- Onderhouden
- Gebruik van hulpbronnen

Kernwaarden:

- Inzetten van materiële en immateriële hulp
- Taken en behoeften
- Integratie in natuurlijke verbanden
- Toegang tot de samenleving
- Tegenbeweging individualisering
- Reductie professionele afhankelijkheid

Ad 2: GMW en Sociale Netwerken (2)

Microniveau

Deelnemersgericht; denk o.a. aan:

- Preventiegroepen en (psycho)educatief groepswork
- Bewustwording van groepen als betekenisvol onderdeel van het eigen sociale netwerk;
- Deelnemers trainen, begeleiden, inspireren en activeren t.a.v. bewustwording, reanimeren, reactiveren, opbouwen verbetering en gebruikmaken van hun eigen sociale netwerk.

Ad 2: GMW en Sociale Netwerken (3)

Mesoniveau

Gericht op inschakelen sociale netwerk en mantelzorg:

- Lotgenotengroepen, zelfhulpgroepen, vrijwilligersgroepen;
- Psycho-educatie van het sociale netwerk (groepsgericht)
- Diverse vormen van werken met sociale netwerken (mede vanuit een groepspectief):
 - eigen krachtconferenties
 - mantelzorgconferenties
 - familienetwerkberaad, enz.;

Ontwikkelmogelijkheden van groepswerk en sociale netwerken (3)

Macroniveau:

***Gericht op maatschappelijke participatie en collectieve
belangenbehartiging; denk o.m. deelname aan:
(zie ook civil society/community care)***

- Wijkgroepen
- Burgerinitiatieven
- Educatieve en culturele activiteiten
- Collectieve belangenbehartiging.

Ad 3. Collectieve voorzieningen

- Gezamenlijke maaltijdvoorziening organiseren
- Samen opzetten van welzijnsinitiatieven
- Inloopvoorzieningen
- Huurderscollectieven in een wijk
- Groepsactiviteiten met sleutelfiguren uit de wijk/dorp

Ad 4

De resultaatgebieden van WMO

Denk bv. aan groepswork:

- ter bevordering van maatschappelijke participatie
- t.b.v. specifieke kwetsbare doelgroepen in een gemeente
- ter bevordering van zelfsturing en regie van zorgvragers
- (zie resultaatgebieden van de WMO verordening)

Ad 5

Civil Society/ community care

Groepswerk, bv. gericht op:

- Activeren van het 'sociale kapitaal' in en dorp, buurt, wijk.
- Zelforganisatie en zelfregie van burgers organiseren voor economische, maatschappelijke en altruïstische doeleinden.
- Ondersteuningsstructuren voor kwetsbare burgers realiseren.

Ad 6

Groepswerk en sociale media

Denk bv. aan groepswerk m.b.v. sociale media:

- Facebook,
- Chatbox
- Forums
- Skyp conferences
- Beeldconsult
- Email groepen
- E-book,
- Videocursus
- Teletraining
- Workshops

Innovatieve vormen van groepswork

- Onorthodoxe vormen van groepswork: zie voorbeeld Finland over samenwerking gezondheidszorg, Social Work, fysiotherapie, Marketing en PR, enz.
- Met meerdere partners
- Discipline, organisatie en domeinoverstijgend

Afronding...

Bedankt voor de aandacht

Wim Goossens

Email: wim.goossens@zuyd.nl